

י"א א מ"י פ"ח מ"ח נוק
ממון ה"י ז ו"ח
הלכה י סמך עשין טו
טו"ש"ע ח"מ סמך ספס
ספ"י ז ו"כ מט ספ"י א:
י"ב ב מ"י פ"ח מ"ח
גיטין פ"א א ספג
עשין טו טו"ש"ע א"ש"ק ס'
קט ספ"י ו:

תורה אור השלם
1. ב"י בע"ר איש עדה או
כ"ס ושלח את בעירו
ובער בשדה אחר מיטב
שדה ומיטב פרמו
ישראל:
שמות כב ד

גיליון הש"ס
תוס' ר"ה אלא ל"ח ב'
אבא בעידית בין ב' ע'
צ"ד ז' ק' מ' ע"א מ"ח'
קבלן:

הגהות הב"ח
(א) תוס' ד"ה ו' שמעון
וכי גבי חובל צ"ב צ"מ ד'
קטו:

מוסף רש"י
תניא בהדיא. דמן
העידית דקאמר ר"ע
אמריק קאי (בי"ק ז').
משום חגיגה. שיא"ח א'
האששים צעניי הנשים
לשאל להם (שע"י נה').
שומללו האששים חן צעניי
הנשים וחיבו נשאות להן
שלא תדלוגנה דמיא להפקיד
כתובות. (כתובות פ"ג
ובע"ז ט"ז צ"ז). ערב
דכתובה דברי הכל לא
משמעבד. דמלוא קא
עבד למוכס ולא מיני
מתקרי לה דהא לה יחייבי
וחי (שע"י כב).

פסקי ר"ד
היא הגיורבה שבקרקעות
כמו זו בורתי: תניא א"ר
שמעון בן אלעזר מפני מה
אמרה תורה הניזקין שמין
להן בעידית מפני הגולנים
והחסמנין כדי שיאמר אדם
למה אני גורל וחומס ולמחר
יחייב יורדים לכבשי ונטלים
כדי נאה שלי וטומנין על
מה שכתוב בתורה מיטב
שרדו ומיטב כרמו ישלם:
ומפני מה אמרו החכמים
ב"ח בבינונית כדי שלא
יראה אדם דירה נאה
לחבירו דיאמר אקפין
ואלוננו כדי שאבנה בחובי:
אלא מעתה יהא בויבורית
אי"כ אתה נועל דלת בפני
לוי: ומפני מה אמרו
כתובת אשה בויבורית
דיוחה ממה שהאיש רוצה
לישא האשה רוצה להנשא:
וכתובת אשה בויבורית
אמר מר זוטרא בריה דרב
נחמן לא שנו אלא מיתמי
אבל מיניה רדייה בבינונית:
אמר רבנא ת"ש מיעקרא
התקנתין ויתר ממה שהאיש
רוצה לישא האשה רוצה
להנשא ואי"כ מיתמי האי
משום דיתמי הוא תיבתא:
איתמר ערב דכתובה דברי
הכל לא מישתעבד:

ממ:

ורבי שמעון היא דרדריש מעמא דקרא. לא פליגי אלא היכא
דליכא נפקותא כגון גבי חובל (א) כגד אלמנה וגבי לא ירצה לו
נשים וה"ל משום האי טעמא שיימינן דמזיק: **ורבי תימא** בי היבי
דבי מפי"ק ב'. פי' צקונטרס משום מילתא אחריתי קאמר ולא טעמא
ליצבורית הוא¹ ונראה לפרש² דה"ק
ללא תימא על כרחך טעמא דיותר
ממא שהאיש רוצה לישא ליתא³ דחיישין
לחינא⁴ מדלא תקינו ליה רבנן כתובה
מינה אס הקניטמו עד שגירשה⁵:
משום חגיגה. פירש צקונטרס
שהיו האששים נשאים
חן צעניי הנשים וינשאו להם וקשה
דכפרק הכותב (כתובות ד' פד) תנן
ר' עקיבא אומר ינתנו לכושל צהבס
ואיכא דמפרש בגמ' לכתובה אשה
משום חינא ולפירוש הקונטרס לא הוה
ליה למיקריה כושל דלדרכה האיש
כושל שזריך למואל חן צעניי האשה
וכפרק נערה (ס"ט ד' פד): וכפ"ק
דקדושין (ד' פ"ד): קחו לצנייטס נשים
ואת צנותיכס תתנו לאששים בשלמא
בנו צידו אלא בתו⁶ מאי עבד לה
אלמא יותר הבעל מואל לישא אשה
ממה שהאשה תמלא בעל ועליל נמי⁷
יותר משהאיש רוצה לישא אשה רוצה
לישא ונראה כפר"ח דפירש משום
חינא⁸ שהיו הכל קופיזין עליה לשאנה⁹
והכי איתא בהדיא גירושלי' דפירקין (ט"ט):
מבאן אי"מיא מיתמי מאי איריא
ב'. הכא לא שייך לשנויי
כדלעיל כתובה אשה איצטריכא ליה
והוא הדין כל מיני דהא קמני נוקין
צעדיית¹⁰ ואית ספרים דגרסי דהכי
אימינא מיתמי והסנן אי' נפרעין
כו' ופריך אמקון ובעל חוב:

בקב"ץ. פי' צקונטרס שהתפיסה
זנו מטלטלין ככתובתה
והיא מסקתן לידו בתורת קבלנות
והחזירתן לבנו וקשה דלמרינן בגט
פשוט (צ"ד ד' קעד). והיכל דנשא
ונתן ציד אי' לו למלוה כל הלוה
כלום¹¹ ואשמה היינו שלקח המעוה מיד
המלוה ונתן ללוה ח"ף על גב דמשמע
התם דלשון תליא מילתא שמא
תרוייהו צענין¹²:

אלא למאן דאמר אי אית זיה
משתעבד ב'. והכא מיידי
כדלית ליה דלי אית ליה¹³ ונקין¹⁴ אמאי
צעדיית כיון שיש ממון לימותין דאפילו
מיידי צקטניס דלא מני ערב
לאישתעווי דינא כדהיינו מ"מ לא היה
להם לגבות כי אס מן היצבורית¹⁵ כיון
דלית ליה נכסי ליתמי¹⁶ וצקונטרס פי'
דהכל כדלית ליה דלי אית ליה הא קי"ל
בגט פשוט (ס"ט ד' קעד). המלוה חבירו
על ידי ערב אי' נפרעים מן הערב
תמילה וקשה דהכל איירי צקנלן:
מלוה

אפילו כל הני גמיי אלא לאו מיניה ערב לנזקי בנו לבעל חוב בנו ולכתובת כלתו והאי כי דיניה והאי כי דיניה ניזקין ובעל חוב דמחיים גבו איהו נמי כי מגובי כמחיים מגובי כתובת אשה דלאחר מיתה גביא ולאחר מיתה מבאן גביא מיתמי איהו נמי כי מגובי כלאחר מיתה מגובי ותיפוק ליה דערב דכתובה לא משתעבד בקב"ץ הניחא למאן דאמר קבלן אף על גב דלית ליה נכסי ללוה משתעבד שפיר אלא למאן דאמר אי אית ליה משתעבד אי לית לא משתעבד מאי איכא למימר איבעית אימא בדהו ליה ואישתדוף ואיבעית אימא כל לגבי בריה שעבודי משעבד נפשיה¹⁷ איתמר ערב דכתובה דברי הכל לא משתעבד:

הניזקין פרק חמישי גיטין

סיניא כהדיא. לרבי עקיבא דמזיק שיימינן: **ורבי שמעון** היא
מתמי דקמני במידי דאורייתא מפני תיקון העולם רבי שמעון שהיה
תלמיד של רבי עקיבא¹ אמרה: **דריש**. נמי בעלמא טעמא דקרא
כצנא מליעאל (דף קטו) גבי לא תחזול כגד אלמנה (דברים כד) דקאמר
עשריה ממשכנין אותה: **מפני סיכון**
העולם. דקמני כצרייתא שיאמר
אדם למה אני גוזל כו': גזלן לא
יהיב דמי חמסן יהיב דמי²: **יולאה**
לרלונה כו'. על כרחה בעל מגרשה:
מאי דבר אחר. הכי הויא טעמא
לכתובה למישקל ציבורית: **וכ"ט**.
כלומר מילתא אחריתי קאמר ולא
טעמא ליצבורית הוא: **אפשר דמשי**
לא. ולא יהיב לה גיטא וכיון דלא
אשה מדעתיה גירשה: **אלא מיתמי**.
כגון כתובה אלמנה: **משום חינא**.
שהיו אששים נושאין חן צעניי הנשים
וינשאו להם: **ממאן**. קאמר כל הני
דמתמי: **אימינא מיתמי**. נוקין היכא
דמית מזיק וגבי מיתמי מיי גבי
מעדיית הא תנן אי' נפרעים מנכסי
יתומים אלא מויצורית: **כגון שנעשה**
ערב כו'. לעולם כתובה מיניה
דידיה ציבורית וכולה מתמי ערב
קמיידי שנעשה ערב לבנו למקו
ולהואתו ולכתובה אשך לפורעה
כצנילו אס לא יפרעה ולא פרעה ומת
ואתו וגבו מן הערב והכא דלי אע"ג
דלאו מיתמי גביא לא מגבינן לה אלא
מויצורית דהאי כי דיניה והאי כי
דיניה: **נוקין וחוב**. דליייהו ליפרע
נמי מחיים של בן תציתמן אינה צאה
כלועקים על היתומים לענו:
כשנפרעים מן הערב נפרעים ממנו
כדין שהיו נפרעים מן הצן אס היה
צמיס והיו לו נכסי: **ממאן גביא**.
אס היו לו לבן נכסי: **אינו נמי**
ערב: לא משעבד. לפרע דהכי
פסקינן הלכתא לקמן בצמקניו³: **צקנלן**.
שנעשה עליה צקנלן שהתפיסה זנו
מטלטלין לכתובתה והיא מסקתן לידו
בתורת קבלנות⁴ והחזירתן לבנו:
הניחא למ"ו. כצ"ב בגט פשוטי⁵: **איס**
ליה נכסי ללוה. כשעת הלוואה דליכא
למימר עלייהו סמך הערב הוא וגמר
ושעבד נפשיה: **משעבד**. ואס שטפו
נהר אחרי כן נפרעין מן הערב:
מאי אינה למימר. הא דלי לית ליה
נכסי ללוה חובן דלי הוה ליה
נכסי לא היו נפרעים מן הערב דתנן
ש"המלוה את חבירו ע"י ערב לא יפרע
מן הערב (תמילה) ומוקמינן לא ימצע
מן הערב תמילה: **כדשוו**. נכסיס
לבן כשעת מלוה: **ואשפתוף**.
השטא: לגבי צריס. כצניל זנו:
דברי הכל לא משעבד. חלא
דערב שלמא הוא ועוד ללו מיני
חסרה שלם הוילאה כלום משלה:

ע"פ ר' יצחק ב"ר אבהו (ב"ב פ"ג הל' א')

מוסף תוספות

א. צריך להאריך למצוא
נפקותא. ולא מסתבר לומר
דנפק"מ בשוגג כיון דאריס
מודע לעולם. ושמא. חוס'
האל"ש. ב. דכיון
שהאשה יוצאה שלא
ברצונה דינא הוי ליתקן
לה בעידית כדי שלא
יצאינה. רמ"י דקשקש.
ג. שבא להחזיק טעם
דויצבורית. חוס' האל"ש.
ד. דין"פ החכמים כח
הנשים משום. חוס' האל"ש.
ה. שהיו תקנו לה
כתובה. חוס' האל"ש.
ו. אי"כ לתקנו רבנן
התקינו ציבורית משום
חינא. חוס' האל"ש. ז. אי
לא בעו לה. חוס' האל"ש.
ח. אמרינן. חוס' האל"ש.
ט. שימצאו הנשים חן
בעיני האנשים. חוס' כתובות
פד. ד"ה למחמת (כ"ב).
י. ד[ת]חמת שיפו כחן
ידיה להן חן. חוס' האל"ש.
יא. (וע"ע רש"י). כשידעו
שיש להן ממון. רש"י.
יב. בגמ' דאין נפרעין.
חוס' האל"ש. יג. כדולה
מתניתין בהרא גונא
מיתוקמא או כולה מיניה
או כולה מיתמי ואם איתא
דכתובה ביתמי הוא הדין
כולהו וא"כ ניזקין ובע"ה
האין נפרעים מהיתומים
בעדיית ובינונית. יע"ש.
יד. אלא על הקב"ץ.
יט. אי"כ אפי' לית לי'
נכסי ללוה משתעבד. חוס'
לשון
קבלנות והתפסת מטלטלי.
חוס' האל"ש. סו. דס"ל
השתא אי הוה לי' בשעת
הלוואה השתא נמי אית לי'.
יא. כדרך שהיא
גובה מן הירושין. רש"י.
יב. והאיים לפרע אלא
שהם קטנים. חוס' האל"ש.
יג. אבל כשאין להם לירשים
לשלם כיון שלא נתיחייבו
לו נכסי הירושין כשבר
לגבות מן הקב"ץ הר"ז
נפרע מן הבינונית כיוני.
רש"י.

מסורת הש"ס

(א) צ"ק ז'. (ב) ו'.
(ג) [מתחלת הקוגלא עד
כאן היא סולו צ"ק ו: ז'.]
(ד) [קדושין סח: ושי"ג].
(ה) [ג"י הר"ף והר"ש ש'
ר"ש בן אלעזר אצל
בשאלמות פ' משפטים סימן
כב אחת א"ר שמעון
מפני וכו' וכו'] וע"י רש"י
ופ"י. (ו) [כתובות ק"ג.
כתובות פ"ג]. (ז) [כתובות
ק"ג]. (ח) [לעיל מה: וש"י].
(ט) [לעיל מה: וש"י]. (י) [ב"ב
קע"ד]. (יא) [כתובות פ"ג]. (יב)
(יג) [דף כ"ג]. (יד) [דף קע"ד].
(טו) [ב"ב קע"ג]. (טז) [וע"ע
חוס' כתובות פד. ד"ה
לכתובה]. (יז) [בפר"ק
הסו"א וחס"ד מתחיל לציור
א"ל ליה לא לה משתעבד מאי
איכא למימר פ' צקונטרס
וכו' ולפניו מוק' ע"פ
מפרש"י ומהר"ם אהנס ע"פ
כצנא חוס' מייס ההגהות
ומדוסיק.

מוסף תוספות

א. צריך להאריך למצוא
נפקותא. ולא מסתבר לומר
דנפק"מ בשוגג כיון דאריס
מודע לעולם. ושמא. חוס'
האל"ש. ב. דכיון
שהאשה יוצאה שלא
ברצונה דינא הוי ליתקן
לה בעידית כדי שלא
יצאינה. רמ"י דקשקש.
ג. שבא להחזיק טעם
דויצבורית. חוס' האל"ש.
ד. דין"פ החכמים כח
הנשים משום. חוס' האל"ש.
ה. שהיו תקנו לה
כתובה. חוס' האל"ש.
ו. אי"כ לתקנו רבנן
התקינו ציבורית משום
חינא. חוס' האל"ש. ז. אי
לא בעו לה. חוס' האל"ש.
ח. אמרינן. חוס' האל"ש.
ט. שימצאו הנשים חן
בעיני האנשים. חוס' כתובות
פד. ד"ה למחמת (כ"ב).
י. ד[ת]חמת שיפו כחן
ידיה להן חן. חוס' האל"ש.
יא. (וע"ע רש"י). כשידעו
שיש להן ממון. רש"י.
יב. בגמ' דאין נפרעין.
חוס' האל"ש. יג. כדולה
מתניתין בהרא גונא
מיתוקמא או כולה מיניה
או כולה מיתמי ואם איתא
דכתובה ביתמי הוא הדין
כולהו וא"כ ניזקין ובע"ה
האין נפרעים מהיתומים
בעדיית ובינונית. יע"ש.
יד. אלא על הקב"ץ.
יט. אי"כ אפי' לית לי'
נכסי ללוה משתעבד. חוס'
לשון
קבלנות והתפסת מטלטלי.
חוס' האל"ש. סו. דס"ל
השתא אי הוה לי' בשעת
הלוואה השתא נמי אית לי'.
יא. כדרך שהיא
גובה מן הירושין. רש"י.
יב. והאיים לפרע אלא
שהם קטנים. חוס' האל"ש.
יג. אבל כשאין להם לירשים
לשלם כיון שלא נתיחייבו
לו נכסי הירושין כשבר
לגבות מן הקב"ץ הר"ז
נפרע מן הבינונית כיוני.
רש"י.

יג א מיי פכיה מהל מלוח ולוח הלי ג ד ופיי מהל חמות הלי ט סגנ עשין דז ומח טושיע ח"מ ס"י קנט ספק א ב וטושיע ח"ע סימן קכ ספק ו:
יד ב מיי שס סגנ עשין מח טושיע ח"ע שס:
מו ג טושיע ח"מ סימן קכ ספק יז:
מו ד מיי פ"ח מהל סקי ממון הלי יח סגנ עשין טו טושיע ח"מ ס"י קכ ספק נה וסימן מט ספק ג:

פסקי ר"ד

קבלן (דמלו היה) (דבעלן) חוב דברי הכל משתעבד קבלן דכתובה וערב דמלוה אתפליגו איכא למ"ד דלית ליה נכסים ללוה משתעבד איכא למאן דאמר אי אית ליה נכסים ללוה משתעבד והלכתא בכלהו משתעבד אע"ג דלית ליה לבר מערב דכתובה דאע"ג דאית ליה לא משתעבד מ"ט מצוה הוא דעבד ולא מירי אחסרתי: אמר מר זוטרא בר רב נחמן שמהי דרב נחמן שטר חוב היוצא על היחומים אע"ג שכתב בו שכתב אינו גובה אלא מן היחובות והכי נמי סבר אבוי רבא פליגי עליה ואמר גובה מן השכתב כפי תנאו ועד כאן לא פליגי אבוי כשהתנה זה התנאי על עצמו בחיוב דרב נחמן סבר על עצמו הויעל תנאו אבל מיתמי לא גבי אלא בדיניהו מן היחובות ורבא סבר כיון דמינה גבי עידית מדאורייתא כפי תנאו הי"ה הכי נמי (גבה) מן היחומים אבל אם כתב לו שיגבה ממנו מן העידית בחייו ובמותו הכל לפי הדין ופירוש ב"י בחייו כפשוטו ואם דפליגי זה משנה הרב שיטתו. והלכתא כרבא דק"ל כל אבוי ורבא הלכתא כרבא בו מיע"ל ק"מ: אין נפרעין מן היחומים וכי בעי רבי איבוי בר אמר יחומים שאמרו קטנים או אפילו גדולים ואסיק תלמודא והלכתא

מצוה הוא דעבד ולא מידי חסרה. תרמי צעין אצל היכא ללא מלוה עבד ולא חסרה כגון שנעשה ערב אחר המלוהין או עבד מלוה וחסרה משתעבד: **פחות שבבאים**. וה"ה כשגא ליתן לו קרקע נותן לו פחות שזקרקעו ודיינו ויצורית אצל פחות שזכלים היינו מיטב כדאמרין בפ"ק דב"ק (דף ק"ז): דכל מיני מיטב הוא: **כיון דדיניה מדאורייתא בעידית**. נראה * דקצר שזעזול לדורייתא דאי דרצנ אע"ג דמיניה דיניה דיניה מדאורייתא בעידית מיתמי יהא זיבורית כיון דמדאורייתא לא גבי כלל ומר זוטרא ואבוי דסברי מיתמי מויבורית נריך לומר דקסברי שעזזול ללוה לדורייתא כדפרשין דמתמיתין דאי ללוה הכי מאי טעמא אפקעוה רבנן? אי נמי לא פלוג רבנן זיתמי: **מאי עידית שפאי עידית**. פירש בקונטרס מאי עידית דקתי הכא דלע"פ שכתבה בשטר הלואה אינו גובה ממנה כגון דשפאי עידית אחר הלואה קפסה מלפניו שאינו יכול לגבות הימנה כגון שנטולו מסקין או נשדפה או שטפה נהר דצטל ליה דכתובה דאע"ג דאית ליה תנאי ותנאי הוה ליה להאי צעל חוב לאגבוי ויצורית מדאורייתא ומשום נעילת דלת אמרו צינויות וגבי יתמי אוקמוה אדאורייתא וכדצבא דאמר היכא דשפאי עידית לאחר היזק ועדיין יש לו עידית צינויות ויצורית אלא שזו הייתה יפה מאלד גובה מצינויות דאלו ליה דיניה דאמר ליה האך נסתחפה שדך ומוזן גרם וקשה לר"ת דמאי עידית שפאי עידית משמע שסותר הא דקא אמר מאי לאו דכתב עידית בשטר ולפי הקונטרס הוה ליה למימר הכא צמאי עסקין בשפאי עידית ועוד עידית מאן דכך שמה ועוד דפירש הקונטרס שאס נתקלקל עידי עידית לא יגבה מן העידית הנשארת אס כן הורעת כחן של נזקין אלא צינויות דכי לא גוונא פריק דב"ק (דף ק"ז): דלית ליה צעל עולם הן שמין גבי ראובן שמכר כל שדותיו לשמעון * ואס כן מאי עידי עידית שייך הכא דמענידי עידית דעלמא לא גבי מיניה ומפרש רבינו חס מאי עידית שפאי עידית כמו וצכל שפייס מרעיתם (ישעיה מט) דלדך שדות הטובות שאצל הנהר שסוף השדה שעל שפת הנהר ממש עומד למרעה בהמות וגריע מויבורית מפני שהנהר שוטף תמיד מה שזורעים שם ואפילו הן עדיית דקתי צבריימא היינו אפילו הן שפאי עידית אותה קרקע שמגבין יתומין אף על גב דגרעיש מויבורית * וכדצבא דאמר הויזק שפאי עידית מן העידית אצל הויזק שפאי עידית שהעמיד שם בהמותיו לרעות גובה מן הצינויות דלא חשיב נזקין דלהכי קיימי" אלא הוה ליה כצעל חוב אע"ג דהעמיד שלא מדעת הבעלים יתומין

בדעל חוב דברי הכל משתעבד ערב דבעל חוב וקבלן דכתובה פליגי איכא למ"ד אע"ג דלית ליה נכסי ללוה משתעבד ואיכא למאן דאמר אי אית ליה משתעבד אי לית ליה לא משתעבד * והילכתא ככולהו אע"ג דלית ליה משתעבד צבר מערב דכתובה דאע"ג דאית ליה לא משתעבד מאי טעמא מצוה הוא דעבד ולא מידי חסרה אמר רבינא ת"ש מעיקרא דתקנתין יותר ממה שהאיש רוצה לישא אשה רוצה לינשא ואי ס"ד מיתמי האי משום דיתמי הוא תיובתא דמר זוטרא תיובתא: אמר מר זוטרא בריה דרב נחמן משמיה דרב נחמן גשמו"ח היוצא על היתומין אע"פ שכתוב בו שכתב אינו גובה אלא מן הויבורית אמר אבוי תדע דבע"ה דיניה בנינויות ומיתמי בויבורית א"ל רבא הכי השתא בעל חוב דיניה מדאורייתא בויבורית כדעולא * דאמר עולא דבר תורה בעל חוב בויבורית שנאמר בחוק תעמוד והאיש וגו' מה דרכו של איש להוציא פחות שבבאים ומה טעם אמרו בע"ה בבנינויות כדי שלא תנעול דלת בפני ליון וגבי יתמי אוקמוה רבנן אדאורייתא אלא הכא כיון דיניה מדאורייתא אפילו מיתמי נמי בעידית ולרביא והתני אברם חזוהא אין נפרעין מנכסי יתומין אלא מן הויבורית יואפילו הן ניזקין והא ניזקין דינן מדאורייתא בעידית הכא כמאי עסקין כגון שהיתה עידית דניזק בויבורית דמוזיק ורבי ישמעאל היא דאמר מדאורייתא כדניזק שיימינן ומפני תיקון העולם תקינו רבנן בדמויק וגבי יתמי אוקמוה רבנן אדאורייתא איני והתני * רבי אליעזר ניותאה אין נפרעין מנכסי יתומים אלא מן הויבורית ואפילו הן עידית מאי אפילו הן עידית לאו אע"ג דכתוב עידית בשטרא לא מאי עידית שפאי עידית כדצבא דאמר רבא הויזק זיבורית גובה מן העידית שפאי עידית גובה מן הבינויות וגבי יתמי אוקמוה רבנן אדאורייתא: אין נפרעין מנכסי יתומין אלא מן הויבורית: בעי רב אהרבו בר אמי יתומים שאמרו קטנים או אפילו גדולים תקנתא היא דעבוד רבנן גבי יתמי לקטנים עבוד רבנן לגדולים לא עבוד רבנן או דלמא משום דלא מסיק אדעתא דמלוה דמית לוח ונפלי נכסי קמי יתמי דהוה ליה נועל דלת הלכך אפילו גדולים נמי ת"ש * דתני אבוי קשישא יתומין שאמרו גדולים וא"צ לומר קטנים ודלמא הני מיילי לענין שבועה דגדול כמילי דאבוה כקטן דמי אבל לענין זיבורית לא והלכתא יתומין

בשבועות (דף מה). והשתא חנן טענין שבועה ומה ולחא מילתא אפילו גדולים נמי: דגדול לגבי מיני דאביו קטן הוא. ולא ידע אי דין תורה הוא וקטנים ואלא גדולים: בנמוס

קבלן דעל חוב. תרמי לחיובא איכא חלא דקבלן הוא ועוד דחסריה ממונה: **מעיקרא דתקנתא**. משורש טעם התקנה דקמי מפני מה כתובה בויבורית יותר משהאיש כו': **היולא על היחומים**. שוה אביהם: **שכתב בו שמה**. שהתנה עם דלל מהני תנאה לגבי יתומים דהא סתם צעל חוב צינויות ולגבי יתמי משתנה דינו: **מה דרכו של לוח להולא**. לפרוע: פחות שזכלים. שמרנו לא יפרע עדיית: כיון דיניה מדאורייתא בעידית. שהרי שיעצדה לו ועשה קרקע זו ערב למלוה וערב משתעבד מה"ת * דכתיב אנכי אערכנו (בראשית מג): **כגון שהיה ויצורים זו של מויזק עדיית** של ניזק. מדאורייתא * מינה גבי: **ור ישמעאל היא**. דלמר מדאורייתא צניזק שיימינן ומפני מיקון העולם אמרו רבנן צנויות שיימינן כדתנן צמתי גבי יתמי אוקמוה אדאורייתא: **לאו אף על גב דכתיב עידית בשטרא** ומיובתא דרבא: **מאי עידית**. דקמי הכא דלע"ג דכתבה בשטר הלואה אינו גובה ממנה כגון דשפאי עידית לאחר הלואה קפסה מלפניו שאינו יכול לגבות הימנה כגון שנטולו מסקין או נשדפה או שטפה נהר דצטל ליה תנאי ותנאי הוה ליה להאי צעל חוב לאגבוי ויצורית מדאורייתא ומשום נעילת דלת אמרו צינויות וגבי יתמי אוקמוה אדאורייתא: **וכדצבא**. דלמר דהיכא דשפאי עידית אזל ליה דיניה: **הויזק ויצורים גובה**. דמי נזק מן העידית של מויזק ואפילו נפרעו ספקוהו אלא שפאי עידית. **אזל ליה דיניה**: הויזק ויצורים גובה. דמי נזק מן העידית של מויזק ואפילו נפרעו ספקוהו אלא שפאי עידית. **אזל ליה דיניה** דא"ל האך נסתחפה שדך ומוזן גרם וצדין הוא דנדחיה אלא ויצורית אלא מפני תיקון העולם הוא: **וגבי יתמי אוקמוה כו'**. לאו אדרבא קאי אלא * אדתנא ר"א מיתאה: **תקנתא הוא דעבוד רבנן**. לחוס על היחומים להעמידם על דין תורה שיהא זה טורח ומוכר את היצורית שאין להם מי יטרח שצילס: **או דינא**. לאו תקנתא הוא אלא דינא הוא לאוקמינהו אדאורייתא שדינו בויבורית דטעמא מאי אמרי דיניה צינויות משום נעילת דלת הלכך אי נמי לא מיתקי רבנן למיגבי מיתמי צינויות אין כאן נעילת דלת דלא מסיק אדעתיה האי מלוה לנעול דלת וליחוש דינא מית מיית ליה ונפלי קמי יתמי ומגבו ליה ויצורית ואי טעמא הכי הוא אפילו גדולים נמי דינן כן: **לשבעה**. לענין שאמרו חכמים * הבא ליפרע מנכסי יתומים לא יפרע אלא בשבעה ואפילו הויזא שטר דאי הוה אבוהון דיתמי קיים דלא פרעתין ומשבעין ליה כדאמרין בשבועות (דף מה). והשתא חנן טענין שבועה ומה ולחא מילתא אפילו גדולים נמי: דגדול לגבי מיני דאביו קטן הוא. ולא ידע אי דין תורה הוא וקטנים ואלא גדולים: בנמוס

תורה אור השלם
1. בחוק העמוד והאיש אשר אהב נשחבו בויצוא אל"ך את הקבוט החוצה: דברים כד יא

גליון הש"ס
תוס' ד"ה ביה וב' הדבר שבו רמז אדאורייתא. ע"י שפתיס דף סא ע"א תוס' ד"ה רישו:

מוסף רש"י
יתומים שאמרו. הכא ליפרע מהם לא יפרע אלא בשבעה. אף גדולים אמרו (כתובות כד). איכא למ"ד. איכא למימר אמרתי פליגי כהא מילתא ושעתייהו לא תפרש בגמ' (הש"ס ב"ב קע"א). כי לית ליה נכסי לא משתעבד. דלא גמר צבלי לשבעה נפשיה ואינו אלא שפוי מלי שרף להספיד. (שם). מצוה היא וראו עמך המשדך מיוונין אין דעמו לפירו ספרות אל מתחין לוונן שעי ערבות ון מתלקין ולא מירי חסרה לאשה דהא טע למיחב טן דו ולטנפה נתמין. (שם). ולא מירי חסרה. (שם) אלא הלואה כולם משלה. (שם) (שם).

מוסף תוספות
א. אם נעשה ערב לכספי צאן ברזל בשעת נישואין. (דהיינו). מוס' היר"ש. ב. רבא. מוס' היר"ש. ג. אלא * שיעבדו. דאורייתא וכל תנאי שבממון קיים. ר"ש סימן כ. ד. זכות המלוה. ר"ש כ. ה. בין בח"ח לניזקין. מוס' לעל שם השוה דיניהם בכל מקום לגבות מהן מן היבורית. ר"ש ש. א. דהויזק זיבורית גובה מן העידית פירש רש"י עדי עידית וקרה. מוס' היר"ש. ד. דגבי יתמי אוקמוה רבנן אדאורייתא ומדאורייתא דרך להוציא שיעבדות שכלים ואפי' זיבורית זיבורית ולא מיתמי מרבא אלא לפרש לשון שפאי. מוס' היר"ש. ח. לרעות שם בהמות של כל אדם והבעלים נותלין שכר ולהכי לא קתי שפאי עידית דאפי' הוליק שם בהמות שלא ברשות הבעלים לא מקרי מויזק. מוס' היר"ש.

